

Europska komisija

Industrija EU-a okrenuta budućnosti

Svibanj 2019.

PREMA UJEDINJENIJOJ, SNAŽNIJOJ I DEMOKRATSKOJ UNIJI

„Naše unutarnje tržište najveća je vrijednost Europe u vremenima sve izraženije globalizacije. Stoga želim da sljedeća Komisija bude izgrađena na snazi našeg unutarnjeg tržišta i da u cijelosti iskoristi potencijal tog tržišta u svim njegovim dimenzijama. Moramo upotpuniti unutarnje tržište proizvoda kao ishodište našim poduzećima i industriji za rast u globalnom gospodarstvu, što se odnosi i na poljoprivredne proizvode.“

Jean-Claude Juncker, u tom trenutku kandidat za predsjednika Komisije,
Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju, 15. srpnja 2014.

Junckerova Komisija ustraje na politikama koje osiguravaju povoljno okruženje za razvoj europske industrije. Zahvaljujući tim politikama industrija može stvarati sve više kvalitetnih radnih mesta na snažnom i poštenom jedinstvenom tržištu, jačati konkurentnost Europe, poticati ulaganja i inovacije, primjerice u području čistih tehnologija, te pružati potporu regijama i radnicima na koje utječu promjene u industriji.

NAŠA INDUSTRIJA:

Izravno zapošljava gotovo **37 milijuna ljudi**, a od 2013. stvorila je **1,7 milijuna radnih mesta**.

Zaslužna je za više od **dvije trećine našeg izvoza**

Ponovno raste i sada čini **25 % bruto dodane vrijednosti EU-a**.

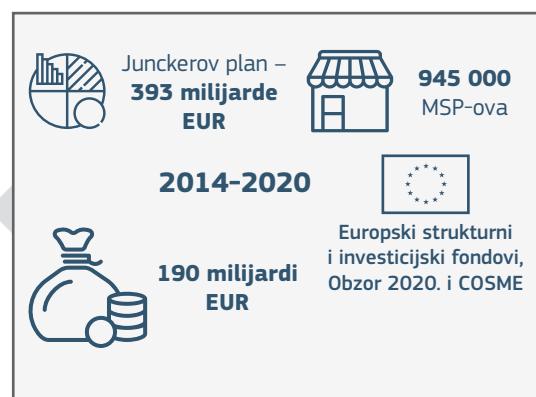
Europska industrija zadržala je vodeći položaj u mnogim sektorima. Međutim, **u svijetu koji se mijenja** naša se industrija mora prilagoditi kako bi ostala korak ispred. Komisija je sa svojom strategijom industrijske politike, predstavljenom u rujnu 2017., sve postojeće i nove inicijative relevantne za industrijsku politiku objedinila u jednu sveobuhvatnu strategiju koja će EU-ovu industriju pripremiti za budućnost.

ZNATNA ULAGANJA EU-A USMJERENA NA INDUSTRIJSKE INOVACIJE

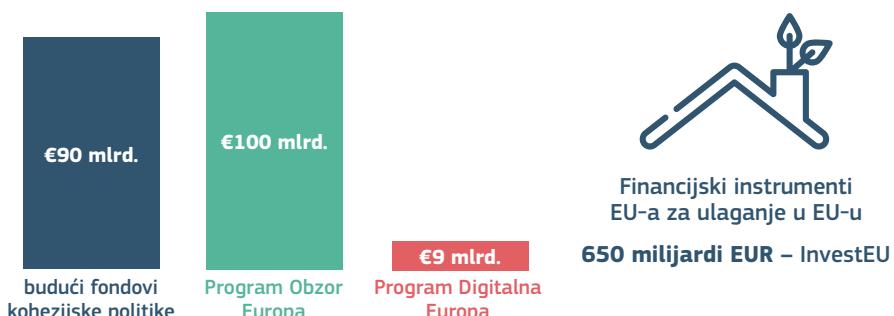
U okviru Junckerova plana od 2015. mobilizirane su 393 milijarde EUR za ulaganja te je potporu primilo 945 000 malih i srednjih poduzeća u svim državama članicama.

U proračunskom razdoblju 2014.–2020. u istraživanje, inovacije i konkurentnost malih i srednjih poduzeća iz proračuna EU-a uloženo je gotovo 190 milijardi EUR. Riječ je o sredstvima u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova, programa za istraživanje i razvoj Obzor 2020. te programa COSME, programa EU-a za konkurentnost malih i srednjih poduzeća, kojim se malim i srednjim poduzećima pruža bolji pristup financiranju.

Komisija je u svojem prijedlogu sljedećeg dugoročnog proračuna EU-a za razdoblje 2021. – 2027. predložila povećanje sredstava za ulaganja, istraživanje i inovacije:

Sljedeći dugoročni proračun EU-a za razdoblje 2021. – 2027. za ulaganja, istraživanje i inovacije

Financijski instrumenti EU-a za ulaganje u EU-u

KLJUČNI JEDNAKI UVJETI ZA PODUZEĆA: NAŠE JEDINSTVENO TRŽIŠTE

Jedinstveno tržište, jedno od najvećih tržišta na svijetu, poduzećima u EU-u odskočna je daska za globalno natjecanje. Ta poduzeća imaju pristup više od 500 milijuna potrošača, ostvaruju koristi od raznovrsnijih, kvalitetnijih i jeftinijih proizvodnih faktora te posluju u skladu s najsuvremenijim standardima, što im omogućuje zauzimanje vodeće uloge na svjetskoj razini. Potrošači imaju koristi od većeg izbora, inovativnih proizvoda i boljih cijena zahvaljujući uklanjanju tehničkih, pravnih i administrativnih prepreka. Komisija neprekidno radi na povećanju koristi jedinstvenog tržišta:

Okvir EU-a pruža regulatornu predvidivost i nezabilježene prilike za ulaganja, financiranje i poslovanje u ključnim sektorima gospodarstva, zahvaljujući sljedećim mjerama:

- uspostavi jedinstvenog digitalnog tržišta
- produbljivanju energetske unije
- napretku u području čistog i kružnog gospodarstva
- povećanoj upotrebi novih svemirskih infrastruktura i usluga koje financira EU
- ubrzanom završetku unije tržišta kapitala.

USMJERENOST NA STRATEŠKA PODRUČJA POSLOVANJA

Kako bi osnažila našu industrijsku bazu, Europa mora iskoristiti svoje prednosti i resurse. Umjetna inteligencija, baterije i kibersigurnost neka su od **mnogih strateški važnih područja koja su usmjereni na budućnost**, a u kojima se jačanjem konkurentske prednosti Europe može ostvariti rast u industrijskim sektorima, vrijednosnim lancima i regijama te istodobno jačati položaj EU-a na svjetskoj razini. Europski su potrebiti veća industrijska prekogranična suradnja i snažni europski akteri u takvim ključnim poslovnim područjima. Države članice EU-a i poduzeća moraju udružiti snage kako bi zadržale vodeći položaj u pogledu tehnoloških revolucija koje će potaknuti našu konkurentnost i gospodarski razvoj. Moraju oblikovati uvjete za razvoj i upotrebu tih tehnoloških revolucija, a pritom osigurati poštovanje europskih vrijednosti.

U međunarodnim trgovinskim pregovorima, u kojima EU nastupa jedinstveno, znatna je prednost za našu Uniju i jedinstveno tržište, koje trgovinskim partnerima daje pristup tržištu od 500 milijuna potrošača. Na taj način EU ima povoljan položaj u pogledu pristupa stranim tržištima i stvaranja novih poslovnih prilika za europska poduzeća. Nedavan je takav primjer Sporazum o gospodarskom partnerstvu s Japanom, najveći trgovinski sporazum na snazi.

EU je uspostavio fleksibilna pravila o državnim potporama radi olakšavanja važnih projekata od zajedničkog europskog interesa. Ti projekti uključuju inovativne istraživačke projekte koji često podrazumijevaju znatne rizike te zahtijevaju zajedničke, dobro koordinirane mjere i transnacionalna ulaganja javnih tijela i industrija nekoliko država članica. Komisija u potpunosti podupire države članice i njihova poduzeća koja surađuju kako bi ostvarili takve važne projekte. Komisija poduzima sve što je u njezinoj moći kako bi se olakšala takva suradnja s pozitivnim učincima prelijevanja diljem Europe.

Komisija je u prosincu 2018. u skladu s pravilima o državnim potporama u okviru važnih projekata od zajedničkog europskog interesa (IPCEI) odobrila 1,75 milijardi EUR javnih ulaganja, čime će se privući dodatnih 6 milijardi EUR privatnih ulaganja za istraživanje i inovacije u području mikroelektronike. Četiri europske države – Francuska, Njemačka, Italija i Ujedinjena Kraljevina – i otprilike 30 poduzeća i istraživačkih ustanova udružit će snage kako bi omogućili istraživanje i inovacije u području te ključne tehnologije. To je prvi projekt u području istraživanja i inovacija odobren na temelju posebnih, unaprijeđenih pravila o državnim potporama za projekte od strateškog europskog interesa.

Važne zajedničke aktivnosti i ulaganja provode se u području računalstva visokih performansi, mikroelektronike i baterija.

Komisija je utvrdila dodatnih šest područja od strateškog europskog interesa koja bi mogla dovesti do budućih važnih projekata od zajedničkog europskog interesa:

povezana, čista i autonomna vozila

pametno zdravstvo

industrija s niskom razinom emisije ugljika

tehnologije i sustavi na osnovi vodika

industrijski internet stvari

kibersigurnost

Europski pristup **umjetnoj inteligenciji i robotici** osigurava uvažavanje tehnoloških, etičkih, pravnih i društveno-ekonomskih aspekata, a istodobno jačaju istraživačke i industrijske kapacitete EU-a i upotrebu umjetne inteligencije u korist europskih građana i gospodarstva.

Komisija ujedno nastoji industriji i poduzećima omogućiti pristup vrhunskim super-računalima zahvaljujući Zajedničkom poduzeću za **računalstvo visokih performansi** (HPC) te razviti zajednički pristup EU-a za sigurnost **5G mreža**.

EU je krajem 2018. postigao dogovor o Aktu o kibersigurnosti, kojim se povećavaju ovlasti Agencije EU-a za kibersigurnost kako bi se poboljšala potpora država članica u tom području i uspostavio okvir EU-a za jačanje **kibersigurnosti** internetskih usluga i potrošačkih uređaja.

SOCIJALNO PRAVEDAN PRISTUP INDUSTRIJSKOJ TRANZICIJI

Europski stup socijalnih prava pruža sveobuhvatan politički okvir za upravljanje u području zapošljavanja i djelotvornosti socijalnih mjera diljem Europske unije.

Komisija uvodi Program vještina za Europu u skladu s načelima europskog stupa socijalnih prava kako bi nadoknadiла vještine koje nedostaju i pružila potporu radnicima u razvoju novih vještina za sadašnje i buduće tržište rada, posebice digitalnih vještina.

U okviru sljedećeg dugoročnog proračuna EU-a ojačani Europski socijalni fond, Europski socijalni fond plus, nastaviti će s ulaganjima u vještine europske radne snage.

U slučaju restrukturiranja poduzeća, Europski fond za prilagodbu globalizaciji može europskim radnicima koji su izgubili posao pomoći posebnim mjerama osposobljavanja i povećavanja zapošljivosti.

Kako bi se regijama pomoglo u zadržavanju stabilnosti u uvjetima globalizacije gospodarstva i u svijetu koji se mijenja, EU im pomaže pri ulaganju u njihova područja konkurentnosti (takozvana pametna specijalizacija) i suradnji s drugim regijama u stvaranju inovacijskih klastera.

Proračun EU-a za razdoblje 2021. – 2027.

Europski socijalni fond plus

Europski fond za prilagodbu globalizaciji

DUGOROČNA VIZIJA ZA ČISTO I KRUŽNO GOSPODARSTVO

Prijedlogom Komisije o dodjeli 25 % sljedećeg proračuna EU-a u korist klimatskih ciljeva EU će zadržati poziciju predvodnika u dekarbonizaciji.

Industrija će imati koristi od novih poslovnih rješenja i tehnologija te će se stvoriti nove mogućnosti za stvaranje radnih mesta.

- Komisija je predstavila viziju za ostvarivanje klimatske neutralnosti do 2050. To strateško usmjeravanje ključno je za poticanje ulaganja i osiguravanje da naša industrija zadrži najvišu razinu konkurenčnosti u pružanju rješenja i proizvoda koji su potrebni svijetu budućnosti.
- Komisija je predložila nove granične vrijednosti za emisije CO₂ i onečišćujućih tvari u zraku, uvela pouzdanija i stroža ispitivanja emisija i provela reformu pravila o stavljanju automobila na tržište EU-a.
- Akcijski plan Komisije za kružno gospodarstvo otvara prilike za industriju upotrebo inovativnih i resursno učinkovitih načina za pružanje proizvoda kupcima.
- Komisija je predložila drastično smanjenje upotrebe plastike za jednokratnu uporabu i ograničenje upotrebe mikroplastike uz istodobno povećanje recikliranja plastične ambalaže na tržištu EU-a, uključujući svu plastičnu ambalažu do 2030., čime se osigurava predanost ključnih industrija.
- Unija tržišta kapitala osigurat će doprinos finansijskog sektora u prijelazu na gospodarstvo koje je manje ovisno o ugljiku.
- Komisija je predložila i klasifikacijski sustav na razini EU-a kojim će se ulagačima i finansijskim institucijama omogućiti utvrđivanje održivosti aktivnosti i ulaganja.

PRIHVAĆANJE IZRAVNIH STRANIH ULAGANJA UZ ZAŠTITU KLJUČNIH INTERESA

Izravna strana ulaganja iz trećih zemalja izvor su rasta i zapošljavanja.

EU ima jedan od najotvorenijih ulagačkih režima u svijetu, što je potvrđio OECD.

EU želi ostati i ostat će najprivlačnije odredište izravnih stranih ulaganja u svijetu. Međutim, u iznimnim slučajevima strana ulaganja mogla bi predstavljati rizik za sigurnost ili javni poredak zbog utjecaja na ključne tehnologije, infrastrukturu, proizvodne faktore ili osjetljive informacije. U nekim slučajevima rizik se može pogoršati jer su ulagači u vlasništvu ili pod kontrolom treće zemlje.

Kako bi se riješili takvi rizici, EU je donio europski okvir za provjeru izravnih stranih ulaganja. Tijekom sljedećih 18 mjeseci Komisija i države članice poduzet će potrebne mjere kako bi osigurale punu primjenu Uredbe o provjeri ulaganja u EU-u počevši od 11. listopada 2020.

ISKORIŠTAVANJE OKVIRA ZA TRGOVINSKU ZAŠTITU U PUNOM OPSEGU

Pravila EU-a o zaštiti trgovine koja su na snazi od svibnja 2018. uključuju i novu antidampinšku metodologiju i modernizirane instrumente kojima se u određenim slučajevima dopušta uvođenje viših pristojbi te se odražavaju socijalni i ekološki standardi. EU se trenutačno koristi okvirom za zaštitu trgovine u njegovu punom opsegu sa **135 antidampinških i antisubvencijskih mera** te tri zaštitne mjeru.

EUROPA KOJA ŠITI

135

antidampinške
i antisubvencijske
mjeru na snazi

kojima se
štiti ukupno
334 000
izravnih radnih
mjesta

Uključujući **216 000**
radnih mjesta u sektoru
čelika

JEDINSTVENO TRŽIŠTE JAVNE NABAVE

Uspostava jedinstvenog tržišta za javnu nabavu jedno je od ključnih postignuća EU-a.

Međutim, zbog sve globalnije naravi tržišta javne nabave otkriveni su prepreke i zakonodavni nedostaci koji u praksi sprečavaju ravnopravne tržišne uvjete. Tržište javne nabave EU-a jedno je od najvećih i najotvorenijih na svijetu. Poduzeća iz drugih zemalja mogu u Europi sudjelovati u javnim natječajima pod jednakim uvjetima kao europska poduzeća. Međutim, mnogi veliki trgovinski partneri EU-a primjenjuju restriktivne prakse koje diskriminiraju poduzeća iz EU-a. Komisija trenutačno razmatra pristup okviru javne nabave EU-a u kojem se u većoj mjeri uvažava njegov strateški aspekt, uključujući način jačanja primjene pravila EU-a u postupcima javne nabave koji se provode na temelju međunarodnih sporazuma i osiguravajući visok standard kvalitete, sigurnosti, održivosti i društvene odgovornosti u okviru svih postupaka javne nabave koji se financiraju sredstvima EU-a.

U okviru tih razmatranja Komisija će tijekom 2019. u suradnji s državama članicama preispitati provedbu postojećeg okvira i objaviti smjernice o pravnom okviru za sudjelovanje stranih ponuditelja i robe na tržištu EU-a.

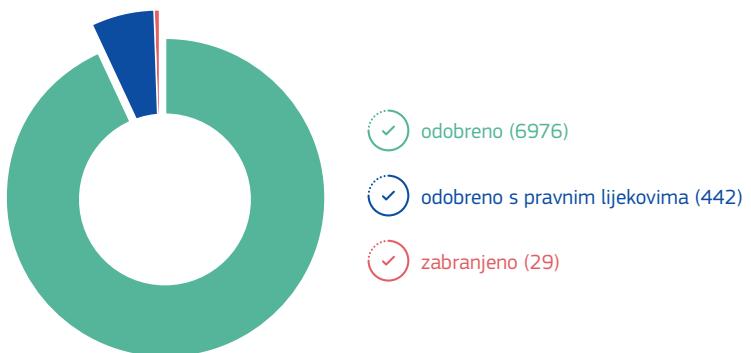
Usto, EU-u su potrebni instrumenti kojima će se poboljšati njegov položaj i osigurati uzajamnost. Europska komisija je stoga 2016. predstavila revidirani prijedlog instrumenta za međunarodnu nabavu. Komisija poziva Europski parlament i države članice EU-a u Vijeću da ponovno pokrenu rasprave i donešu instrument za međunarodnu nabavu prije kraja 2019.

PROVEDBA POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA U KORIST POTROŠAČA I PODUZEĆA

Od 1958. pravila EU-a o tržišnom natjecanju podupiru industriju Europe i ne ometaju ostvarenje industrijskih ciljeva EU-a i pojedinačnih država članica.

Na današnjim globalnim tržištima poduzeće ne može biti konkurentno u inozemstvu ako nije konkurentno na matičnom tržištu. Politika tržišnog natjecanja i njezini različiti instrumenti osiguravaju otvoreno i pošteno tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu i poštene cijene za potrošače, ali i potiču naša poduzeća da ostanu konkurentna.

Odluke EU-a o spajanjima poduzeća od 1990.

KONTROLA KONCENTRACIJA U EU-U

Države članice EU-a dogovorile su i donijele pravila EU-a o kontroli koncentracija kako bi osigurale da potrošači i gospodarski subjekti ne budu oštećeni zbog viših cijena ili manjeg izbora.

Tim se pravilima poduzećima omogućuje da rastu kupovinom drugih poduzeća, no uz zadržavanje otvorenosti tržišta. Zbrane spajanja poduzeća i dalje su iznimka i obično se odnose na slučajeve u kojima stranke koje se spajaju nisu spremne predvidjeti odgovarajuće pravne lijekove koji bi bili održivi i dostatni za rješavanje utvrđene štete.

Komisija usto pozorno prati utječe li spajanje poduzeća na lokalno, nacionalno, europsko ili svjetsko tržište, uzimajući u obzir čimbenike poput jednostavnosti prijevoza proizvoda na velikim udaljenostima i povjerenja kupaca u kvalitetu i pouzdanost isporuka izvan Europe. Tijekom analiza učinka spajanja poduzeća Komisija uzima u obzir konkurenčki pritisak postojećih ili potencijalnih konkurenata izvan Europe. Zbog sve veće globalizacije tijekom godina povećao se postotak tržišta koja su u EU-ovim istragama spajanja poduzeća definirana kao svjetska tržišta.